

Nowiny Codzienne

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM BUDU POLSKIEGO W NIEMCZECH

Abonament: „Nowiny Codzienne” wychodzą sześć razy tygodniowo z wyjątkiem dni poświęconych. Abonament pocztowy wynosi 1,50 marek z odnośnikiem przez listonosza. Zamówienia skutecznie się każdorazowo w listonosza najpóźniej do 25-go każdego miesiąca. Na pocztę i w ekspedycji zamawiać można każdego czasu. — Rękopisów nadesłanych do redakcji nie zwraca się.

Ogłoszenia: Jednotamowy wiersz milimetrowy na czwartej stronie szerokości 35 milimetrów kosztuje 5 fen. Za ogłoszenia pod „Nadesłane” na trzeciej stronie za milimetrowy jednotamowy wiersz 68 milimetr szerokości 10 fen. Ogłoszenia pozamiejscowe i familijne 100% więcej. Ogłoszenia i wszelką korespondencję należy nadsyłać pod adresem „Nowiny Codzienne” Oppeln, Postschliesfach 44.

Za redakcją odpow. Antoni Pawletta w Opolu — Redakcja i ekspedycja znajdują się przy ulicy Augustyna (Augustinistrasse) nr. 4 w posiadłości „Rolnika”
Druk i nakład „Nowin” Towarzystwa z ograniczoną poręką w Opolu — Telefon nr. 262 — Skrzynka pocztowa 44 — Konto czeku pocztowego Wrocław 69 595.

Numer 108

Opole, sobota 15. maja 1926

Rocznik 16

Niebezpieczeństwo wojny w Europie

Pod tym nagłówkiem ukazał się w berlińskiej „Vossische Zeitung” w numerze 112 z dnia 11 maja br. artykuł, który jako aktualny i ze wszech stron ciekawy zasługuje na zamieszczenie i dlatego też go tutaj podajemy w wyjątkach:

„Europa stoi na progu nowej wojny. Dziś w roku 1926 niebezpieczeństwo wojny jest większe, niż przed 12 laty. Jak wtedy mało który polityk europejski chciał wojny, ale wszyscy się do niej przygotowywali, tak i obecnie mało który polityk europejski pragnie powrotu wojny, atoli wszystko to, co się obecnie w Europie dzieje, stanowi ze stanowiska historycznego przegrzywkę do nowej wojny, która łąda chwila może wybuchnąć.

Temu istotnemu stanowi rzeczy zaprzecza się urzędowo z rozlicznych powodów. Przeważnie brak odwagi, aby faktem przyrzeczyć się z bliska i poznać i wypowiedzieć niebezpieczeństwo, w którym się wszyscy znajdują. Przywódcę angielski

Wielki mędrak słysząc Locarno sugerują polityczną. Przez ciągłe powtarzanie zdania, że pokój jest zabezpieczony, spodziewają się ogólnie pokój sam utrzymać i zapewnić. Ostatecznie metoda ta oznacza niebezpieczne ludzenie siebie samego i zbrodnicze ludzenie innych ludzi. Pewnego dnia przebudzi się Europa z tej antysugestji i stanie przed alternatywą (wyborem), albo znowu prowadzić wojnę, albo też przez powszechną rewolucję zażądać niebezpieczeństwa wojny i zdruzgotać dzisiejszy system europejski. Byłoby rzeczywiście śmieszna rzeczą, gdyby uważano grożącą wojnę za niemożliwą. Wojny można uniknąć przy odrobinie rozsądku, dobrej woli i inicjatywy. Jednakowoż powstaje pytanie, czy oficjalna Europa zdąży do tego się na tę troche egzystencji. Czy wojna wybuchnie albo też nie, zależy w obecnym stanie rzeczy od przypadków. Pewnym nie jest ani pokój ani wojna. Pewnym jest tylko niebezpieczeństwo wojny, dopóki Europa prowadzić będzie dzisiejszy kurs polityki.

Przez Locarno zatłwiono ostatecznie, jak się zdaje, zachodnią Alzację i Lotaryngię. Natomiast powstał przynajmniej tuzin nowych Alzacji i Lotaryngii w Wschodniej Europie. Ten tuzin Alzacji i Lotaryngii znajduje się na wąskim obszarze między Niemcami a Włochami z jednej strony, z drugiej strony między Niemcami a Rosją. W tej wulkanicznej strefie Europy zrodziły się od roku 1871 wszystkie wojny europejskie a mianowicie: wojna rosyjsko-turecka w 1877 r., wojna serbsko-bułgarska w 1885 r., wojna grecko-turecka w 1897 r., wojna bałkańska w 1912 r., wojna światowa w 1914 i wojna polsko-rosyjska w 1920 r. Temi nowymi Alzacjami i Lotaryngiami są: 1. sprawa Kłajpedy, 2. sprawa Wileńcyszyny, 3. sprawa Gdańska i korytarza, 4. sprawa górnośląska, 5. sprawa zachodniej Ukrainy, 6. sprawa niemiecko-czeska, 7. sprawa granicy węgierskiej, 8. sprawa południowego Tyrolu, 9. sprawa włosko-serbska, 10. sprawa albańska, 11. sprawa macedońska, 12. sprawa Besarabji. Do tego

Upadek gabinetu dr. Luthra Przebieg posiedzenia

Berlin. W środę, dnia 12 bm. o godzinie 3 po południu rozpoczęły się w parlamencie głosowania nad wnioskami partji w sprawie ostatniego rozporządzenia dotyczącego flag o barwie czarno-białoczerwonej. Na samym początku głosowano nad pierwszą połową wniosku o votum nieulności, zgłoszonego przez partję „Deutsch-Völkische”, któryto wniosek uważał rozporządzenie w sprawie flag za niewystarczające. Wynik głosowania przedstawiał się następująco: Oddano 430 kartek, w tem 91 posłów wstrzymało się od głosowania, 13 posłów głosowało za a 326 głosów przeciw wnioskowi. Wniosek zatem upadł, przyczem wynik głosowania powitał parlament głośnym śmiechem.

Następnie przystąpiono do głosowania nad drugą połową wniosku tej samej partji, który to wniosek wyrażał rządowi votum ulności. Nacjonalistki wstrzymało się znowu od głosowania. Za wnioskiem głosowali wölkische, socjaliści i komuniści. Wniosek upadł przy 163 głosach przeciw 174.

Poczem nastąpiło głosowanie nad wnioskiem socjalistycznym, który ganił rozporządzenie w sprawie flag i wypowiedział rządowi votum nieulności. Wniosek upadł znowu przyczem za wnioskiem głosowało 144 posłów, przeciw wnioskowi 178 posłów, a 104 posłów wstrzymało się od głosowania.

W końcu przystąpiono do głosowania nad wnioskiem demokratycznym o votum nieulności. Wniosek brzmiał następująco: „Parlament gani stanowisko kanclerza, który swem postępowaniem w sprawie flag skomplikował położenie i w czasie ciężkim wywołał nowy konflikt, wobec czego wyraża mu się votum nieulności.” Wniosek przyjęto 176 głosami przeciw 146, przyczem 103 posłów wstrzymało się od głosowania. Wynik

dochodzi jeszcze sprawa przyłączenia Austrii do Niemiec.

Sprawy powyższe nie są wszystkie równoważnościowe, albowiem podczas gdy jedno z nich stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo wojny, to drugie z nich są źródłem niewyczerpanem ciękiej nienawiści narodowościowej i niedowierzania. Wszędzie na tych obszarach panuje uczucie niepewności i przekonanie, że muszą się zmienić albo system albo też granice.

Do tego chaosu narodowościowego przylączył się jeszcze chaos polityczny. Pierwotna myśl Masaryka i Venizelosa, aby z krajów położonych między Finlandją a Grecją zorganizować związek państw, nie dała się urzeczywistnić. Na jego miejsce weszła natomiast Mała Ententa i szereg traktatów osobnych, które oznaczają się bądź to traktatem przyjaźni, neutralności, bądź też traktatem gwarancyjnym, albo sojuszem. Traktaty te omatały jak się wchodził Europie. Do tych traktatów należą umowy między państwami Małej Ententy a Polską, Austrią, Włochami i Francją, umowy bałtyckie, bałkańskie, umowy locarneńskie,

ten powitała lewica okłaskami a komuniści wotall: „Rozwiązać parlament”. Za wnioskami głosowali demokraci, socjaliści i komuniści. Przeciw wnioskowi głosowały Deutsche Volkspartei, centrum Wirtschaftspartei i Bayerische Volkspartei.

Berlin. W środę, po posiedzeniu parlamentu niemieckiego zebrał się gabinet i po godzinnym posiedzeniu uchwalił swoje ustąpienie. Kanclerz Rzeszy Dr. Luther zakomunikował natychmiast dymisję prezydentowi rzeszy Hindenburgowi, który dymisję przyjął. Dymisja rządu nastąpiła na podstawie votum niezauważenia dla kanclerza Dr. Luthera. Prezydent Hindenburg poprosił kanclerza i ministrów o prowadzenie interesów państwa nadal. Dr. Luther oświadczył na to, iż ministrowie gotowi są nadal do prowadzenia interesów, jednakowoż on jako ten, przeciw któremu skierowana była dymisja, odmówił. Wobec tego kanclerz i ministrowie go z stanowiska kanclerza i postawienie imięj osobistości na jego miejscu.

Berlin. Jak słychać, zastanowiono się w kołach politycznych już i nad następcami kanclerza. Pod uwagę przychodzi Stresemann, Dr. Scholz i Dr. Gessler.

(Tak upadł gabinet dr. Luthera, przeciw któremu walczono już od szeregu tygodni. Rozporządzenie w sprawie flag przyczyniło się ostatecznie do upadku gabinetu. Silne napięcie panowało od dłuższego już czasu między kanclerzem a frakcjami, które się nie godziły za jego zbyt pobłażliwe stanowisko wobec stronnictw prawicowych. Jak się obecne przesilenie skończy, na razie trudno przewidzieć. W każdym razie utworzenie nowego rządu napotka na wielkie trudności, ponieważ sytuacja parlamentarna jest bardzo zawiłana. — Przyp. Red.)

traktat niemiecko-rosyjski i pakt Ligi Narodów, ten chaos traktatów, sojuszków i półsojuszków wytwarza sytuację niebezpieczniejszą, aniżeli w 1914 r., kiedy tylko trójprzymierze i trójporozumienie stały naprzeciwko sobie, atoli i wtedy nie pewność i niejasność zobowiązań traktatowych były główną przyczyną wybuchu wojny światowej.

Jeśli się oglądnijemy za przeszkodami wojny, to największą przeszkodą do wybuchu nowej wojny z jednej strony jest obecnie ogólne zubożenie, z drugiej strony doświadczenia ostatniej wojny światowej. Ogólne zubożenie Europy jest bez wątpienia jednym czynnikiem, który dotychczas zapobiegł wybuchowi nowej wojny europejskiej, atoli przeszkoda ta nie jest do nieprzezwyciężenia. Również zapewnienie pokoju europejskiego przez doświadczenia wojenne jest tylko warunkowe; i tutaj ostrzegają dwie wojny, które toczono po wojnie światowej, przed zbytym optymizmem. Naprzeciw silnej propagandzie przeciwo wojennej po wojnie światowej stoi w Europie silniejsza jeszcze propaganda do uświatniania wojny i sławy wojennej w

oczach swego narodu. Niebezpieczeństwo wojny się powiększa przez dorastanie nowego pokolenia, które w wojnie udziału nie brało, ale natomiast widziało panujący zapal wojenny. Dużo jednostek tego nowego pokolenia, partego przez chęć awanturniczej, poszobyło o sobiście chętnie na nową wojnę, ile że w młodości i w czasie szkolnym przedstawiano im wojnę w najidealniejszych barwach. Do tego dochodzi jeszcze psychiczny fakt, że ludzki tryb samozachowawczy zapomina przedtę straszne i smutne rzeczy, aniżeli piękne. Dlatego też u wielu uczestników wojny bohaterska strona przetrzy wojennych ma dłuższy żywot, niż strona tragiczna wypadków wojennych.

Dalsze zapewnienie pokoju w Europie stanowi istnienie Ligi Narodów, która w roku ubiegłym zapobiegła nawet wybuchowi wojny między dwoma małymi państwami europejskimi, atoli związuje się wszystkie pod uwagę. Przynajmniej że nawet Ligi Narodów nie może zagwarantować pokoju. Sami państwa w Europie niechaj nadal utrzymują stosunki coraz to ściślejsze z sąsiadem swego sąsiada, stwarzając nieustannie niebezpieczeństwo wojny.

Łontem na wschodnio-europejskiej beczce prochu jest Besarabia. Dopóki ta sprawa nie zostanie zatłwiona, dopóty pozostanie pokój europejski na kruchych podstawach, albowiem podczas gdy Rumunia przyłączyła Besarabię do swego organizmu państwowego, to z drugiej strony Rosja nie uznaje aneksji i uważa ją za nieprawą okupację. Anglja i Francja dzieli oficjalnie zapatrywanie Rumunii, ale nie Niemcy i Włochy. Gdy zatem w Besarabji powstanie jakiejś zamieszanie a Rosja wyśle na pomoc swe wojsko przez Dniestr, to wysylka wojska rosyjskiego do Besarabji przedstawić się będzie ze stanowiska francuskiego i angielskiego jako atak rosyjski, ze stanowiska zaś niemiecko-włoskiego jako próba Rosji, aby terytorjum Besarabji oczyścić z obcego wojska a więc nie jako atak. Traktat niemiecko-rosyjski zobowiązuje Niemcy do przestrzegania neutralności, podczas gdy polsko-rumuński traktat zmusza Polskę do wypowiedzenia wojny Rosji atakującej. Jeśli po wybuchu wojny rosyjsko-rumuńskiej Włochy zamkną przejazd dla wojska i zastanowią przewóz amunicji, to wtedy pozostanie Francji celem poparcia swyci sprzymierzeńców wschodnich tylko droga morską przez Gdańsk i Saloniki. Rozpętałaby się następnie napewno wojna niemiecko-polska i niemiecko-francuska. Sprawa zatem Besarabji może rzucić Europę w objęcia nowej wojny.

Wszystkie państwa europejskie, które widzą niebezpieczeństwo wojny i zapobiec pragną wybuchowi nowej wojny, powinny jak najprędzej zebrać się na konferencję paneuropejskiej i wypracować traktat zbiorowy na następującej podstawie.
1. Obowiązkowy system rozjemczy, którego przestrzeganie zagwarantowane zostanie przez państwa podpisane; solidarność przeciw każdemu państwu, które sąd rozjemczy odrzuca, albo atakuje jakieś państwo europejskie.
(Dokończenie na 2. stronie.)

2. Rozwiązanie wszystkich politycznych traktatów istniejących między państwami europejskimi na korzyść zbiorowego traktatu paneuropejskiego.

3. Paneuropejska obrona mniejszości na redowościowych, paneuropejska umowa kolonialna i gospodarcza.

Zadnego państwa nie należało zmuszać do podpisania paneuropejskiego traktatu zbiorowego, atoli przystąpienie do niego musiałoby stać dla wszystkich państw otworem włącznie Anglii i Rosji. Traktat przynajmniej należałoby zawrzeć z Rosją i to na podstawie ostatecznego uregulowania kwestii bessarabskiej. Europa powinna zrozumieć, że sprawa Bessarabji nie przedstawia sporu lokalnego między Rosją a Rumunją, lecz jest to kwestja pierwszorzędnej znaczenia dla pokoju europejskiego.

Droga, którą obecnie Europa kroczy, prowadzi niezawodnie do wojny. Od wojny światowej nie zawitał jeszcze do nas zupełny pokój. Żyjemy między wojną a pokojem a nie w pokoju w całym tego słowa znaczeniu. To, co przeżywamy, jest dalszym ciągiem wojny zapożyczoną z innych środków. Znajdujemy się na gospodarzo-politycznej widowni wojny. Bezkrwa widownia wojny może się zmienić lada dzień w krwawą widownię wojny. Europejczycy kroczą ku wojnie, nie dlatego, żeby byli wojowniczo usposobieni, ale dlatego, że są zupełnie zaślepieni. Dopiero wtedy, gdy samoloty obławowane bombami trującymi, bombardować zaczęła miasta, poznają choć zapóźno, że nie zrobili swego obowiazku. Gdy tak daleko dojdzie, będzie już zapóźno, odwrócić rozliczne niebezpieczeństwo i tragedie, które są nieodstępny towarzyszą wojny.

Dlatego jest obowiązkiem wszystkich tych, którzy widzą niebezpieczeństwo

wojny, żeby swym bliźnim wskazała nie, wyprowadzili ich z politycznego bagniśka, w które ugrzęzła Europa, i ratowali to, co można uratować, zanim nie jest za późno. To stanowi cel i wolę niezłomną ruchu paneuropejskiego.

(Do artykułu powyższego dorzucamy z naszej strony następujące uwagi: Wprawdzie przedchodzi obecnie Europa ciężkie przesilenie gospodarcze i polityczne i dużo kosztować będzie trudów i wysiłków, aby w Europie zaprowadzić zupełnie normalne stosunki, ale położenie nie jest tak czarne i rozpaczliwe, żeby mogło nas napawać niepokojem i obawą przed wojną w najbliższej przyszłości. Chociaż w gmachu pokojowym robi się od czasu do czasu wyłomy, to jednakowoż przy dobrej woli i ustepliwości rządów państw europejskich, nie może Europę nawiedzić straszna katastrofa, jaką przedstawia wojna. Trzeba przynajmniej, że jedynie niebezpieczeństwo dla pokoju europejskiego stanowi bolszewicka Rosja i monarchiści niemieccy, którzy palają nienawiścią ku państwom zwycięskim i wszelkimi siłami dążą do obalenia gmachu pokojowego, o który opiera się traktat wers. Monarchiści niemieccy nie mogą się pogodzić z istniejącym stanem rzeczy i myślą o odzyskaniu ziemi utraconej i o wywarcu krwawej zemsty na swych wrogach. Dopóki monarchiści niemieccy będą ożywieni taką myślą i nie będą mieli poszanowania dla istniejących traktatów, to oczywiście pokojowi europejskiemu grozi niemiłe niebezpieczeństwo. Wszystko zatem ci, którzy pragną szczerze pokoju, powinni unieszkodliwić raz na zawsze burzycieli pokoju europejskiego, t. j. monarchistów niemieckich; po rozgromieniu ich, Europa będzie mogła swobodnie oddychać w atmosferze niezamąconego niczem pokoju. — Przyp. Red.)

swoje ataki na rząd. W wtorek wieczorem pojawiły się na ulicach Warszawy grupy ludzi wznoszące okrzyki na cześć marszałka Piłsudskiego. Również w kawiarniach przychodziło do nieprzyjemnych zajść pomiędzy gośćmi. Policja zaprowadziła w krótkim czasie porządek. Wybrki skierowane były również przeciw niektórym dziennikom. (Gazety niemieckie donoszą o poważnych rozruchach, jakie w Warszawie miały

mieć miejsce. Niektóre z dzienników niemieckich atoli przydają, iż nie mogły otrzymać potwierdzenia tych wiadomości z Warszawy, rzekomo dla niemożliwego połączenia telefonicznego z miastem stołecznym Polski. W otrzymanych dziś dziennikach z Polski nie znalazliśmy potwierdzenia kolportowanych przez prasę niemiecką wiadomości. — Przyp. Red.)

O pożyczkę 200 milionów dolarów

Min. skarbu Zdziechowski zaproszony do Paryża przez dyrektora Amerykańskiego Banku Zjednoczenia Stronga.

Warszawa. Wczorajszy „Kurier Polski“ donosi, że minister skarbu, poseł Jerzy Zdziechowski, wyjedzie niebawem do Paryża na zaproszenie dyrektora amerykańskiego Banku Zjednoczenia, Stronga. Spotkanie to ma na celu omówienie warunków pożyczki zagranicznej, jakie konsorcjum amerykańskie chce udzielić niektórym państw europejskim. Na spotkanie to zaproszeni zostali również przedstawiciele Francji, Belgji i Jugosławji. Obecne warunki przyciągnięcia kapitałów amerykańskich do Europy sprzyjają polityce finansowej Stanów Zjednoczonych, które walczą z nadmiarem gotówki oraz z groźbą zachwiania bilansu handlowego. Dziś chodzi o to tylko, czy kapitał amerykański może otrzymać dla siebie gwarancje, i to, a nie wysokość, ma być podstawą pożyczki. Rządowi polskiemu chodzi o pożyczkę w wysokości 200 milionów dolarów.

Z całego świata

Zalamanie się strajku angielskiego

Londyn. Strajk generalny w Anglii po 10 prawie dniach upadł. Rada związków zawodowych proklamowała zakończenie strajku. Jedynie strajkujący dalej górnicy. Rząd angielski opublikował rozporządzenie, w którym powiedział: Rząd nie ma prawa zmuszania pracodawców do przyjmowania strajkujących z powrotem do pracy. Powołując się na oświadczenie premiera angielskiego rząd żywi nadzieję, iż praca podjęta zostanie na nowo w duchu pojednawczym. Gniew i zawziętość powinny upaść. Najlepiej będzie, jeżeli związki pracobiorców zniosa

się natychmiast z związkami pracodawców i uregulują sprawę ku zadowoleniu obu stron.

Londyn. Kapitulation związków zawodowych wykazała zalamanie się strajku w całej rozciągłości. W czwartek strajkowało w Londynie już tylko 20 proc. wszystkich strajkujących. Dziesiątki tysięcy robotników udawało się w czwartek rano na stare miejsca pracy, nie czekając wcale na hasło ogólne do podjęcia pracy. Pociągi kursują prawie bez normalnie. Strajk przyniósł państwu blisko milion funtów szterlingów szkody.

Krwawe walki w Marokku

Paryż. Ofensywa wojsk francusko-hiszpańskich kontynuowana była dalej z wielką energią w kierunku Rabatu, doprowadziły do podjęcia się o 10 do 12 km. Francyjczycy udawali się w walce zwycięsko wypracowanych rezerw rzymskich, Riffem udało się częściowo sparaliżować dalsze postępy ofensywy francuskiej.

Donoszą tu z Marokku, że ofensywa francusko-hiszpańska po chwilowym powrocie natrafiła na niezwykle trudności. Kabylowie pod wodzą samego Abd-el-Krime przystąpili do kontr-ataku, skutkiem czego przyszło do krwawych starć wręcz. Dopiero 62 pułk strzelców marokańskich odrzucił Kabyłów. Riffeni w walkach tych posługiwali się głównie artylerią i karabinami maszynowymi. Hiszpanie pod osłoną artylerji w zatoce Alhucemas zdobyli wzgórze Los-Marodos.

Walki jakie się w ostatnich dniach to-

czyły w Marokku, przechodzą swą zawziętością wszystko, co dotychczas w wojnie z Riffenami widziano. Po zahamowaniu ofensywy francuskiej, toczyły się gwałtowne walki w okopach Riffenów, którzy dzięki zastosowaniu wszystkich pomysłów w zakresie umacniania okopów i oszańcowania ich, potrafili się utrzymać na części swych pozycji. W wielu miejscach dochodziło do walki na bagnety, gdzie Riffeni nie zawsze potrafili sprostać brawurowym atakom piechoty francuskiej. Abd-el-Krim ostatnio rozkazał uruchomienie na froncie posiadanych przez siebie zapasów karabinów maszynowych oraz artylerji ciężkiego i lżejszego kalibru. Jednocześnie z utarczek na froncie francuskim toczą się zawzięte walki z Hiszpanami, którzy uporczywie atakują pozycje riffeńskie w kierunku na Asgar.

Kronika Śląska

Kalendarz. Jutro w sobotę Jana Nepomucena. — Wschód słońca o godz. 4 min. 9; zachód o godz. 7 min. 44.

W niedzielę przed świątkami składy otwarte.

Jak rokrocznie tak i w tym roku mogą kupcy w niedzielę przed świątkami mieć składy otwarte a mianowicie w czasie od 8—9 rano i od 11 w południe do 6 wieczorem.

Wpłata rent dodatkowych.

Opole. Wpłata rent dodatkowych dla pozostałych po uczestnikach wojny wypłacana będzie w sobotę, dnia 15 bm. w czasie od 8—11 godz. Niepobrane renty będzie można otrzymać dopiero przy następnej wypłacie.

Za ciągle oszukaństwa skazany.

Opole. Fabrykant hoteł D. z Lindenstrasse skazanym został za oszukaństwa w 20 wypadkach na pół roku więzienia. Poleczał on w pismach fachowych towar pierwszorzędny a dostarczał mniejszościowy.

Targ na bydło w Opolu.

Opole. Przypadający na 18 bm. targ na bydło odbędzie się bez wszelkich ograniczeń.

6-letnia rocznica Tow. śpiewu „Gwiazda“.

(Korespondencja.)

Groszowice. W niedzielę, dnia 9. bm. urządziło nasze Tow. śpiewu „Gwiazda“ uroczysty obchód 6-letniego istnienia. Przed 6 laty, dnia 21 marca 1920 r., kilku rodaków i lubowników pieśni wprowadziło dawniej już istniejący zamiar założenia towarzystwa śpiewu w czyn. Przez założenie towarzystwa śpiewu chcieli oni lepiej pielęgnować polską pieśń ludową i kościelną. Jak dalece im się to udało, pokazało odpiewanie na cztery głosy kilku pieśni, odpiewanych przez śpiewaków, tak młodzieńców jak dziewczyn, groszowskich podczas Mszy św., odprawianej na życzenie Tow. śpiewu. Odśpiewano między innymi: „Zdrowaś Maria“, „Boga Rodzica“, „Pod Twoją obronę“ i „Gdy świta poranka“. Śpiew wypadł ku zupełnemu zadowoleniu parafian jak i duszpasterza.

Po południu o godz. 3. zgromadzili się członkowie towarzystwa i zaproszeni goście z różnych okolic na sali pana Datki, celem uroczystego posiedzenia, które zajął p. Wawrzynek. Po odczytaniu nadesłanych towarzystwu życzeń od współpracujących organizacji Śląska Opolskiego nastąpiła krótka przerwa, podczas której

Wykrycie spisku nacjonalistów niemieckich

Aresztowania — Rewizje domowe

Berlin. Polityka Berlńska od lat odnosi wielkie sukcesy i w ostatnim czasie do tego stopnia, iż policja widziela się zniwoloną z całą stanowczoscia zabrac sie do tych organizacji bojowych. W wtorek po poludniu policja berlńska dokonala szeregu rewizji domowych u wybitnych osobistosci z obozu nacjonalistow niemieckich. Z znalezionego obfitego materialu, ktorego dotad nie mozna bylo przeircz wylnka jasno, iz zwiazki te mialy do spelnienia zadania bojowe, ktore w ustawach ich nie byly blizej okreslone. U pewnej osobistosci produjacej znaleziono naprzyklad nakaz skierowany do swojej organizacji, w ktorym konkretnie okreslony jest plan koncentracyjnego najscia i opanowania Berlina. Kierownik zwiazku sportowego „Olympia“ pozaszlubyw pulkownik v. Luck zostal arestowany i poddany scislemu przesluchowi na prezidium policji w Berlinie. Rowniez przeprowadzono rewizje domowe u pozaszlubowego admiralta cesarskiego v. Schrödera, w „Alldutschen Oberland“, w administracji zwiazku „Vereinigete vaterländische Verbände“, u kierownika zwiazku „Bund der Grossdeutschen“ Dr. Stadtera, u sekretarza „Bundu Wikinga“, w administracji „Olympia“ i u naczelnego redaktora „Deutsche Zeitung“ pozaszlubowego majora v. Lodensterna. U wszystkich znaleziono obciazajacy material. W spisku tem sa wplatane rózne wybitne osobistosci zycia politycznego i gospodarczego.

Berlin. Urzędowy pruski urząd prasowy przynosi następujące szczegóły planu puczu. Czynność związków nacjonalistycznych, które w ostatnim czasie częściowo zajmowała ogół, jak można było stwierdzić, kierowaną była z ukrycia

przez grono osobistosci politycznych. Dochodzenia wykazaly, iz grono to nakreslilo swoje golowe plany i wyznaczylo sobie dyktatora. Dyktatura ta miala stac sie rzeczywistoscia na wypadek upadku obecnego rzadu (co sie tymczasem stalo — przyp. redakcji „N. C.“), na ktory liczono z okazji odprawy bylych panujacych. Po upadku rzadu mial prezydent rzeszy stworzyc nowy rząd, ktory stawalby w parlamencie niemieckim wniosek o votum zaufania dla siebie. Na wypadek odrzucenia takiego wniosku mial byc parlament rozwiązany. W miedzy czasie mialy zostac zmobilizowane zwiazki nacjonalistyczne. Wtenczas, gdy juz dostateczna sila bylaby zmobilizowana, mial prezydent rzeszy dobrowolnie ustapic a jego miejsce zajalby na mocy ustawy państwowej kanclerz rzeszy. Tensamen utworzona by byla dyktatura. Pierwszy manifest tego rzadu mial zniesc konstyucje państwową z dnia 11 sierpnia 1919. Osoby, które to przedsięwzięcie miały spełnić, są następujące: burmistrz miasta Lubeki Dr. Neumann, jako kanclerz, tajny radca Hugenburg, jako minister finansów, przemysłowiec Dr. Wegener z Kreuth w Bawarii, jako minister spraw wewnętrznych; generał v. Mähl, jako minister spraw wojskowych; przewodniczący nadreńskich izby rolniczej i kierownik nadreńskich związków rolniczych Dr. v. Lüning w Bonn jako dyktator aprovizacji.

W związku z przeprowadzeniem rewizjami domowymi nie można od jakiegos czasu odnaleść dwu kierowników od „Stahlhelmu“ a mianowicie kapitana Ehrhardta i pułkownika Düsterberga. Również odsiadujący na fortecy major Buchrucker, który przed kilku dniami otrzymał urlop, zniknął.

Wiadomości z Polski

Po wyborze nowego rządu

Warszawa. W wtorek poźmiał się stary rząd z urzędnikami a premier hr. Skrzyński oddał urzędowanie nowemu premierowi p. Witosowi. Po krótkim posiedzeniu rady ministrów nowy rząd przedstawił się p. prezydentowi i na je-

go ręce złożył przysięgę służbową. Nowy premier p. Witos zaraz potem objął urzędowanie. Oczywiście, iż nowy rząd będzie miał do walkzenia z różnymi trudnościami. Stronictwa nieprzychylnie obecnemu gabinetowi rozpoczęły już też

Specjalna podaż!

Powleczenia 80 cm szer. 85^z, 130 cm szer. 1.35

Zephir teraz metr	68 ^z	Ryps do prania	1.45	Crep do prania 100 cm szer. mtr	1.50
Muslin do prania	70 ^z	Aksamit do prania we wszystkich kol.	2.95	Eolien 100 cm szer. mtr	4.95
Cheviot do prania	65 ^z	Jedwab do prania kol.	2.95	Popelina czysta wełna	2.50
Wsyppy 130 cm. szer	2.30	Jedwab bastowy w kratkę 2.25	1.95	„Papillon Schotten“ 100 cm szer	3.95
				Ryps na suknie i kostjumy, 130 cm	5.90

Wielki wybór w firanach

Na dywany ceny niższe

W niedzielę, dnia 16 maja br. jest mój skład przez cały dzień otwarty!

naprzeciw rejencji

J. Nebel / Opole

naprzeciw rejencji

TELEFON 202

TELEFON 202

Na wesela

i uroczystości

polecam w najlepszej jakości rozmaite

śładkie wina „Branntwein“, koniaki, podwójne likiery, jak zwykle po znajomo niskich cenach.

Bezpłatnie wypożyczam nowe stółce (Bestecke) i wszelkie naczynia

Ferd. Nebel

OPOLE 1413 O

Plac Wrocławski Nr. 11. Odrzańskie Przedmieście.

Destylacja i handel wina

Półbutki męskie, czarne, do sznurow. forma szer. i spiczasta, białe sztyt 8⁷⁵
 14,75, 11,75
Półbutki męskie, brązowe, białe sztyt 9⁷⁵
 16,75, 12,77
Półbutki męskie, lakowe 14⁷⁵
 16,75, 14

Półbutki damskie, czarne, do sznur. forma szer. i spiczasta, 9 50, 7 59 5⁹⁰

Półbutki damskie brun., do sznur. forma szer. i spicz. 11 50, 8 50 6⁹⁰

Półbutki damskie, lakowe do sznur. forma sz. i spicz. 13 50, 10⁵⁰

Obuwie męskie, czarne, do sznurow. forma szer. i spiczasta 16 50, 12 75, 0 50, 8⁷⁵
Obuwie męskie, brązowe, do sznur., forma szeroka i spiczasta 17 50, 13 50, 10⁵⁰

Butki damskie, czarn. z przep. z wygięt. i amer. obcasem 11 50, 8 50 6⁹⁰
Butki damskie, brun., z przep. z wygięt. i amer. obc. 13 50, 11 50, 9⁵⁰
Butki damskie, lak., z wygięt. i amer. obcasem 1 50, 13 50, 1 50 8⁵⁷

Sandaly, obuwie do turnowania i uczenie po bardzo niskich cenach. Wielki wybór w obuwach luksusowych!

Stiefelkönig, Opole ul. Krakowska 8

Bank Ludowy - Opole

Ulica Portowa 9 Telefon 213 Hafenstrasse 9

Konto czeku pocztowego Breslau 6164

przyjmuje oszczędności w markach złotych na wysoki procent.

Udziały pożyczek pod dogodnymi warunkami.

DO ŚWIĄT

specjalny rabat 10 proc. na Płótna Wsyppy Masliny Siatki Druki Ceraty Farfuły haftowane Koszule Farfuły jedwab. Chusty na głowę

15 procent rabatu na Materje na suknie Materje na bluski Materje na ubrania d. panów Chusty do okrycia Jedwabie Aksamity

20 procent rabatu na Firany

Reszty bajecznie tanio

W niedzielę od 8-9 od 11-6 godzinie skład otwarty!

KOTZOTT & MUSCHKIET - OPOLE
 ul. Mikołowska 10/12

J. Erbströh, Racibórz

Właśc. Fabian Wycisk

Polecam codziennie z świeżej przesyłki:

Wszelkie

towary wędzone

w najlepszym gatunku, jak:

10 piklingi, sielawki, lososy ilusty, wędzone śledzie, wędzony lupacz, (Schellfisch) wędzone węgorze, losos reński

Największy wybór w najprzedniejszych

marynatach

własnej fabrykacji i z najpierwszych firm

Wszelkie gatunki najlepszych

serów. Wyroby mięsne

Wina :-: Likieri

Zawsze świeże masło stołowe i margaryna 1667 O

Świeże ryby morskie Żyjące ryby rzeczne

Renomowane

pokoje do śniadań

otwarte do 1 godz. w nocy

Czwartek i piątek wieczór:

najlepsze majjase z kartoflami

Zagadka

?

1448 O

W jaki sposób mogą czytelnicy naszej gazety przyjść w łatwy sposób do wielkich korzyści!!!

Rozwiązanie przez:

Paweł i Marja Bialek
 Restauracja p. Zwadlego w Opolu
 Plac Wrocławski 10 Telefon nr. 189

MAKULATURA

jest do nabycia w

Drukarni „NOWIN“

Baczność!!!

- I wędzona okrasa funt 1.40
- I wędzone mięso funt 1.30
- Świeża okrasa i sadło funt 1.20
- Świeże mięso wieprzowe 1.00-1.10
- Mięso wołowe funt 0.70-0.80
- Kielbasa czosnkowa funt 0.80

Fr. MELCHER

mistrz reżniczeki

ul. Odrzańska 13 OPOLE ul. Odrzańska 31

Zdrowie jest największym skarbem

Polecam

wszelkie artykuły do lez. chorych

Wszystkim, tym którzy cierpią na żołądek, brak apetytu, reumatyzm, zaziębienie, kaszel i t. d. udzielam bezpłatnie porady. Dla rolników polecam

wszelkie leki, potrzebne w gospodarstwie dla bydła, koni, krów, świń itd. gdyż mam własny laboratorium. O łaskawe poparcie proszę

Bernhard Pitsch, Adler-Drogerie, Racibórz
 Wielkie Przedmieście 31 1562 R

Proszę zważać dokładnie na moją firmę.